

Skriv til: debatt@dagbladet.no

Replikk: Maks 1800 tegn, inkludert med forrom.

Innlegg: Maks 2500 tegn, inkludert mellomrom.

Debatt: Maks 6500 tegn, inkludert med forrom.

Debatt på nett: www.db.no/debatt

Dømt fordi han var døv?

REPLIKK

Paul Richard Pedersen

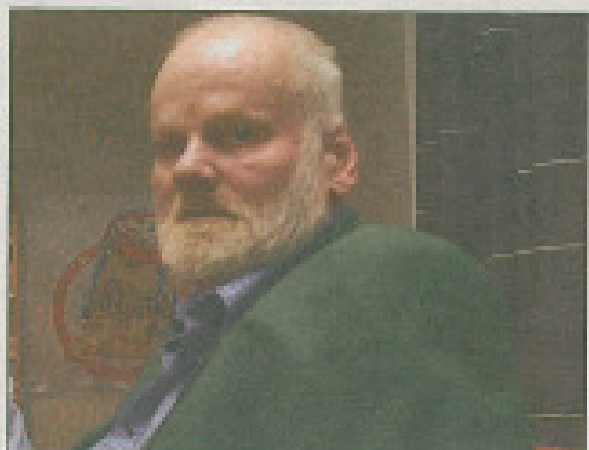
Generalsekretær i Norges Døveforbund

JUSTISMORD: Fred over Fritz Yngve Moens minne. Mange tok feil, da var uskyldig dømt. La oss lære av saken, slik at nye justismord kan unngås!

Norges Døveforbund er en interesseorganisasjon for landets tegnspråklige. Vår fremste kampak er anerkjennelse av tegnspråk som offisielt språk. Å være døv er først og fremst et kommunikasjonshandikap. Man har ingen nytte av lyd i kommunikasjonen, og man må ha øvetid til tegnspråk alt som blir sagt på talespråk. Når man er født døv, og aldri har hørt sin egen stemme, er det klart denne kan være uklart. Fritz Moen var rett og slett døv punktum, ikke døvsurde eller sterkt tale- og hørselsberømt som han ofte ble omtalt som, og som avisene

forsatt skriver. «Døvsurde» gir assosiasjoner til folk uten språk eller evne til å uttrykke seg. Moens problem var at mange rundt ham ikke kunne tegnspråk, eller visste hva de skulle gjøre i møte med en døv person.

VAR MOENS kommunikasjonshandikap en medvirkende årsak til justismordet? Oppfatter han alle spørsmål som ble stilt? Ble hans rett til å forstå og bli forstått, uavhengig av den alvorlige tiltalen, godt nok i varett til tross for at enkeltes innstiller kunne antyde at han var skyldig? Selv under gjenopptakelsen i 2004, med kunnskap om tegnspråk og døvets rettigheter på langt høyere nivå enn da Moen ble dømt første gang, kan man anta at kommunikasjonsproblemer var en medvirkende årsak til at Moen ble ansett som morderen. Da han forklarte seg for Hålogaland lagmannsrett ble det gjort videoopptak av forklaringen. Tegnspråktolkene oppfant først Moens forklaring som

USKYLDIG: Fritz Moen.

Foto: Ola Sæther

en ny tilskudd. Et par dager senere, mens saken fortsatt pågikk, ba tolkene om å få komme med vedleggelses. De hadde da sett gjennom opptakene, og innrømte at de hadde tolket feil. Likevel skriver retten i sin kjennelse fra 22. februar 2003 at lagmannsretten uretkker at den tilstede Moen kom med i saken, kan forklare med kommunikasjonssvaksere. (Kilde: rettsvisen.no)

FRITZ MOEN-SAKEN fur-

teller oss i store ord hvor galt det kan gå når retten til kommunikasjon ikke er ivaretatt. Når saken nå skal granskes for å se hva som gikk galt, spør jeg: kunne Norges største justismord skjedd mot en som var hørende? Ni skal det ses fremover, og våre lovgivere, politikere på Stortinget, har anledning til å gjøre sit vedta en tegnspråk som alle får at døvs har rett til kommunikasjon på eget språk!